

ратурні й музичні вечори, заочні віртуальні подорожі залами світових музеїв, проводячи заняття з освоєння комп'ютерної грамотності й пошуку інформації в Мережі, базах даних, обслуговувати читачів різного віку і рівня освіченості.

Отже, роль головної бібліотеки регіону полягає в тому, щоб створювати умови та активно залучати бібліотекарів області в інноваційні процеси з метою

підвищення якості бібліотечного обслуговування кожного сільського жителя. Задля цього ми допомагаємо сільським бібліотекарям оволодівати навичками стратегічного мислення, вміло вибудовувати взаємини не тільки з односельцями, а й із колегами, керівниками, партнерами, вчимо бути максимально корисними для місцевої громади.

*І. Цуріна, завідувачка відділу,
О. Білик, доктор філософії, головний бібліотекар
Державного закладу
«Національна парламентська бібліотека України»*

ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКА ШКОЛА МЕТОДИСТА

З 7 по 11 листопада 2011 р. у ДЗ «Національна парламентська бібліотека України» проходила ІІІ Всеукраїнська школа методиста «Роль методичної служби в забезпеченні ефективної та якісної роботи публічної бібліотеки». Проводили її фахівці НПБУ та спеціалісти й тренери програми «Бібліоміст». Метою бібліотечного форуму стали: формування, удосконалення, розвиток знань, професійних компетенцій за всіма напрямками методичної діяльності та її адаптація до вимог сучасних стандартів у бібліотечній галузі; підняття світоглядних позицій на рівень цілісного бачення бібліотечних проблем. Саме робота методистів в інноваційному режимі сприяє формуванню нової генерації бібліотечних кадрів, які намагаються підвищувати свій професіоналізм і працювати відповідно до нових потреб українського суспільства.

Традиційно Школа розпочалася з презентацій методичних служб ОУНБ «Стимулювання інноваційної діяльності бібліотечних фахівців шляхом організації інформаційного обміну», завдяки яким учасники отримали можливість порівняти свою роботу зі здобутками колег. Обговорення накопиченого досвіду дозволило побачити позитивні зрушення, що відбулися в діяльності публічних бібліотек України за два роки з часу проведення попередньої Школи. Так, змінюється професійна свідомість та підвищується фахова обізнаність і компетентність бібліотекарів, поліпшуються умови їх праці; набирає динаміки комп'ютеризація бібліотек, зокрема сільських, за підтримки програми «Бібліоміст», бібліотеки активніше заявляють про себе в українському сегменті Інтернету; розвивається проектна діяльність та створюються нові багатоцільові програми розвитку бібліотек як регіонального, так і міжнародного значення; активізувалася робота з формування корпоративної бібліотечної мережі в регіонах; книгозбірні перетворюються на соціокультурні центри своїх територій.

У роботі Школи взяла участь начальник відділу аналізу та прогнозування діяльності бібліотек Міністерства культури України Л. Нікіфоренко, яка висвітлила основні аспекти державної політики у сфері бібліотечної справи.

В інших доповідях йшлося про методичну діяльність як складову ефективної та якісної роботи публічної бібліотеки, організацію методичної роботи ОУНБ і ЦРБ на засадах менеджменту, вплив методичної служби ОУНБ на діяльність публічних бібліотек регіону, на популяризацію та просування в них інноваційних послуг і т. ін. Значна увага приділялася питанням оцінювання якості роботи бібліотек, розвитку їх програмної та проектної діяльності, підвищення кваліфікації працівників.

Великий інтерес викликали доповіді заст. директора з наукової роботи ЦБС «Кунцево» м. Москви (Російська Федерація) І. Харькової, присвячені досвіду стратегічного управління бібліотеками ЦБС, організації в них віртуального та реального простору, перспективним технологіям інформаційно-бібліотечного сервісу в бібліотеках.

Для з'ясування бачення фахівцями актуальних питань бібліотечної роботи було проведено анкетування.

У своїх відповідях учасники Школи відзначили високий рівень її підготовки: вдале поєднання актуальних тем з наочністю представленого матеріалу та високим рівнем виступів. Особливо підкреслювалося розмаїття форм подачі матеріалу у вигляді доповідей-презентацій, лекцій-візуалізацій, консультацій, занять, тренінгів, екскурсій бібліотеками Оболонської ЦБС м. Києва на запрошення директора ЦБС району. Позитивним моментом було названо і можливість живого спілкування, ведення дискусій із колегами з проблемних питань, зокрема щодо впровадження сучасних бібліотечних послуг, фінансування бібліотек та стратегії їх розвитку.

Серед досягнень Школи відзначалася користь від ознайомлення з креативним фаховим досвідом метрів бібліотечної справи, глибока та комплексна подача матеріалів фахівцями відділу НАРБС НПБУ, запрошення представників інших галузей, консультації і тренінги спеціалістів програми «Бібліоміст».

У відповідях на запитання анкети наголошувалося, що участь у Школі дає поштовх до подальших змін у методичній діяльності на місцях, є підґрунтям для підвищення фахової компетентності методиста,

викликає бажання змінювати себе та свою діяльність. Висловлювалася думка щодо доцільності використання матеріалів Школи для організації самоосвіти (розширення власного методичного досвіду); підвищення кваліфікації працівників (ОУНБ і районних бібліотек) за допомогою різних форм; при плануванні роботи відділів та бібліотек; розробці власних проектів тощо. Відзначалося фінансове забезпечення та комфортне супроводження заходу.

Становлять інтерес пропозиції щодо проведення наступної Школи на базі Дніпропетровської чи Луганської ОУНБ, залучення до її роботи бібліотечних фахівців іншого профілю (комплектаторів та ін.), що дозволить розглянути фахові питання під іншим

кутом зору. Йшлося у відповідях і про необхідність віддзеркалення методичної діяльності на сайтах ОУНБ, важливість інтерактивного професійного спілкування; організації бліцопитування з різних проблем у режимі он-лайн. Пропонувалася й тематика майбутніх методичних видань, зокрема стосовно нормативно-правової бази, фінансування, автоматизації, іміджу бібліотек, кадрової політики щодо молодих спеціалістів, корпоративної культури, бібліотеки 2.0 тощо.

В останній день проведення Школи відбувся круглий стіл «Стан забезпечення населення України публічними бібліотеками».

Ю. Юхневич,
головний бібліотекар
Державного закладу

«Національна парламентська бібліотека України»

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ ПРОСТІР ПУБЛІЧНИХ БІБЛІОТЕК

9 вересня 2011 р. відбувся міжнародний круглий стіл «Інтелектуальний простір публічних бібліотек» за участю бібліотечних фахівців міст Києва і Санкт-Петербурга. Зібрання проходило в Центральній районній бібліотеці ім. О. С. Пушкіна ЦБС Оболонського району столиці. Особливий інтерес учасників викликала доповідь завідувачки бібліотеки «Ржевська» ЦБС Червоногвардійського району м. Санкт-Петербурга І. Чудакової, яка розповіла про діяльність цієї книгозбірні й бібліотечної системи міста.

Стрімке розширення зони бібліотечного впливу розпочалося після прийняття за підтримки влади Програми модернізації загальнодоступних бібліотек Санкт-Петербурга на 2006–2007 рр. Вона стосувалася всіх 19 ЦБС міста. Цей процес заплановано здійснити в 2 етапи. На першому – передбачалося об'єднати оптоволоконним державним каналом зв'язку всі центральні бібліотеки міста та відповідно їх модернізувати. Наприклад, Червоногвардійську ЦРБ ім. В. В. Маяковського було під'єднано до мережі, але, на відміну від інших ЦБС, тут одночасно підключили до оптоволоконного зв'язку і бібліотеки-філії. На другому етапі, що триває нині, планується підключення до цієї електронної мережі решти бібліотек-філій.

Спільними зусиллями бібліотек міста створено портал «Корпоративная сеть общедоступных библиотек Санкт-Петербурга» (КСОБ СПб; <http://ksob.spb.ru/>). Він містить корпоративний електронний каталог, у створенні якого беруть участь усі публічні бібліотеки. Кожна з них, одержавши у свій фонд певний документ, здійснює перевірку наявності його бібліографічного запису в корпоративному каталозі. Якщо відповідний запис вже є, то бібліотеки-учасниці лише додають свої сигли – вносять інвентарні номери, якщо ні – до каталогу вносять відповідний бібліографічний запис.

Аналітичний опис періодичних видань також здійснюється на корпоративних засадах. Бібліотеки розписують певні видання, імпортують аналітичні записи статей із них та несуть відповідальність за їх правильність. Електронний каталог та бібліографічні бази даних допомагають здійснювати швидкий і зручний пошук за будь-якою темою. Особливий попит має правова довідково-інформаційна база даних «Консультант-Плюс».

КСОБ СПб надає доступ до ресурсів одразу всіх загальнодоступних бібліотек, виконуючи при цьому пошук за всіма електронними каталогами. Зареєстрований користувач створює на порталі власний «кабінет» (на зразок електронного читацького квитка), що забезпечує персональні сервіси при користуванні бібліотечним фондом. Крім того, він може замовити on-line документ чи його копію, отримати її в найближчій бібліотеці або замовити й одержати сканований фрагмент документа електронною поштою. Портал також інформує про заходи, що проводяться в бібліотеках міста.

У своїй доповіді І. Чудакова зупинилася й на нових можливостях віртуального обслуговування в бібліотеках ЦБС Червоногвардійського району (<http://www.kr-cbs.ru/libraries/central/>), зокрема в бібліотеці «Ржевська» (<http://www.kr-cbs.ru/libraries/rjevskaja/>).

ЦБС міста, що об'єднані єдиним оптоволоконним зв'язком, є самостійними юридичними особами, мають власні бухгалтерії та окремі бюджети. Про кошти, отримані від надання платних послуг, бібліотеки звітують щомісяця перед бухгалтерією ЦБС, 30% від цих надходжень йде на заохочення співробітників, решта – у бюджет на потреби ЦБС.

Про корпоративну діяльність бібліотек України для дітей з аналітичного розпису періодичних видань роз-